

NR. 229 | DECEMBER 2024 | VERSCHIJNT VIERMAAL PER JAAR

VIERDEWERELDBLAD

ATD | ALL TOGETHER FOR DIGNITY | SAMEN VOOR WAARDIGHEID

04 Van oude naar
nieuwe spelregels

06 Toegang tot
stromend water

08 Steun ons

EDITO

VLAMMETJES EN WARMTE

De kerst- en nieuwjaartijd, dat is gezellig samenzijn, maar sommige mensen zullen zich nog eenzamer voelen dan op andere dagen. Eenzaamheid is een gevoel dat iedereen wel eens ervaart maar bij te veel mensen is het een grondgevoel en dat is onrustwekkend. De Warmste Week wil initiatieven steunen die voor ontmoetingskansen zorgen. De solidariteitsactie van de VRT heeft dit jaar als thema 'samen vlammen tegen eenzaamheid'.

Het komt ook geregeld ter sprake in de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld. In oktober ging het over gezondheid en hoorden we: "Om goed in je vel te zitten, heb je mensen om je heen nodig."

Armoede is een gigantisch grote oorzaak van eenzaamheid. Je hebt veel redenen om niet buiten te komen: het kan geld kosten, je kleren verraden je problemen, je loopt misschien een winkel binnen en laat je verleiden tot aankopen die je budget aantasten, je hoofd staat er niet naar. Je huis is ongeschikt om bezoek te ontvangen.

Een van de verborgen dimensies van armoede is fysiek, psychisch en emotioneel lijden. 'Ouders lijden, kinderen lijden, en allebei lijden ze omwille van elkaars leed. Deze lijdensgevoelens versterken elkaar en maken het leven nog ondraaglijker. De intensiteit van dit lijden kan mensen ertoe brengen alle contact met anderen te vermijden uit angst veroordeeld of vernederd te worden. Sociaal isolement is vaak het eindpunt.'¹

Bram Vervliet schrijft: 'Een armoedig bestaan maakt mensen bang en neerslachtig. Als cijfers van angst en depressie pieken in een samenleving, dan is dat voor een groot stuk toe te schrijven aan de armere bevolking – in België dus zo'n 20%. Dit geeft aan dat angst en depressie niet louter psychologische kwesties zijn, het zijn ook maatschappelijke kwesties die om socio-economische oplossingen vragen. Als we angst en depressie verder willen terugdringen, dan moeten we armoede wegwerken, zo simpel is het.'²

Terecht dat de Warmste Week wil 'vlammen' voor 276 waardevolle projecten. Maar er is ook een grote vlam nodig om de samenleving te verwarmen, om mensen in armoede niet koudweg weg te duwen.

Isabelle Maes
Nationaal Team

¹ *De verborgen dimensies van armoede (ATD Vierde Wereld – Universiteit Oxford)*

² *Bram Vervliet, Waarom we bang zijn - Pelckmans, 2022*

Uitgave van de Beweging

ATD Vierde Wereld

Victor Jacobslaan 12

1040 Brussel

(02) 650.08.70

contact@atd-vierdewereld.be

www.atd-vierdewereld.be

Internationaal: www.atd-fourthworld.org

Over de stichter: www.joseph-wresinski.org/nl

facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuyper

Victor Jacobslaan 12

1040 Brussel

Foto's: ATD Vierde Wereld,

tenzij anders vermeld.

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685

BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld

ook opnemen in uw testament.

Meer info hierover vindt u

op onze website.

Coverfoto: Artem Podrez

Druk en lay-out:

GRAPHIUS

© Dirk De Backer

EEN ANDER SPOOR

Samen met Katrien neem ik de tram naar het Vierde Wereldhuis. Ik herinner haar aan een afspraak. 'Ja, ze hebben het mij gezegd, maar het blijft er hier niet in', reageert ze terwijl ze naar haar hoofd wijst. 'Sommigen denken dat ik dom ben, maar ik snap alles wel, alleen blijft het niet hangen. Mijn hoofd zit te vol.' We weten beiden waarop ze doelt. Door de armoede kon ze niet thuis opgroeien. Dat laat nog altijd littekens na. Ze was onvoldoende gewapend om te kunnen slagen in het leven. Ze had geen netwerk om op terug te vallen. Die diepe, ongeheelde wonden lieten ook sporen na op haar jonge gezin. Hoe anders verliep haar leven dan het mijne?

Op de tram toon ik haar wat van Brussel. 'Hier heb je de VRT', wijs ik haar aan. 'Weet je nog dat je vroeger een gele briefkaart kon sturen? Dat riepen ze dan op de toenmalige BRT-radio om.' Katrien kijkt me aan alsof ze het in Keulen hoort donderen. 'Ik groeide op in een instelling, we kregen niets te horen over gele briefkaarten!' antwoordt ze. Stom van mij, dat ik daar niet aan dacht.

Marijke Decuypere

DE OVERGANG VAN OUDE NAAR NIEUWE SPELREGELS, OP EEN MANIER DIE NIEMAND ACHTERLAAT

De klimaatdoelstellingen moeten gehaald worden, maar de ongelijkheid mag niet toenemen. Dat was de insteek van de Staten-Generaal voor een Rechtvaardige Transitie opgezet door Federaal minister van klimaat Zakia Khattabi. Militanten van ATD Vierde Wereld namen deel. Het vergde van hen een buitengewone inspanning, al vertrokken ze niet van nul.

Ijsberen op smeltend ijs

Toen we enkele jaar geleden op de volksuniversiteit van de vierde wereld begonnen over duurzaamheid en klimaat waren sommige deelnemers in de war. Klimaatverandering? Daar hadden ze toch niets mee te maken? *“Oh ja, het zijn de ijsberen die problemen hebben omdat het ijs smelt”*. Meer woestijnen in Afrika, dat ook. En warmere zomers bij ons. Maar: *‘ecologie is een zaak van de rijken’*.

Welke aarde willen we?

Vandaag is het veel zichtbaarder dat de mensheid zich op een kantelpunt bevindt en dat er keuzes moeten gemaakt worden voor het behoud van de planeet. Zullen die keuzes de situatie van de armsten verslechteren of kunnen ze leiden naar uitroeiing van armoede?

Het was een belangrijke stap vooruit dat de Verenigde Naties hun Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (de SDG's) onder de koepel 'niemand achterlaten' zetten. In tegenstelling tot programma's die hun doel uitdrukken in percentages van de bevolking en dus bij voorbaat aanvaarden dat er mensen zijn die achter blijven. Het zette de toon voor andere officiële organen en overheden.

We leerden bij – en dan waren er de overstromingen in de valleien van de Vesder en de Ourthe

Mensen in armoede die twijfelden of het hun wel aanging, werden wakker geschud toen anderen hen met de vinger wezen. Om hun oude energievretende koelkasten, hun woningen met enkel glas en niet-geïsoleerde daken, hun voeding zelfs. Onterecht, want met kleine woningen, overwegend tweedehands kopen, weinig autokilometers op de teller en geen vliegvakanties hebben zij juist een kleine ecologische voetafdruk. Hoe dan ook is er meer aan de hand en om mondiale problemen te begrijpen heb je sleutels nodig. Het begint met basisbegrippen zoals bijvoorbeeld broeikaseffect en niet-hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen. Die werden uitgelegd.

Al in 2012 kwam duurzame ontwikkeling ter sprake in de volksuniversiteit. Lokale groepen namen deel aan initiatieven zoals leentuinieren. We namen deel aan klimaatmarsen. We leerden nog meer toen ook het Steunpunt Armoedebestrijding het thema opnam en we daaraan konden bijdragen.

Met de overstromingen aan de Vesder en de Ourthe werden verbanden pijnlijk duidelijk. Het was geen toeval dat mensen in armoede hardst getroffen werden, in hun slechte woningen op kwetsbare plaatsen. Mensen in armoede zijn niet de 'aanstekers' van de klimaatverandering maar krijgen wel de grootste klappen.

Burgers mochten meedenken in een burgeragora – een loting met correcties

De federale regering besloot om een Nationale Conferentie voor een Rechtvaardige Transitie te organiseren. Om dat voor te bereiden lanceerde minister van klimaat Zakia Khattabi in 2023 een Staten Generaal. De expertise van wetenschappers, maatschappelijke organisaties, overheidsdiensten en burgers moest gebundeld worden. Wat de burgers betreft: zij werden willekeurig gekozen, door loting. De groep moest zo verscheiden zijn als de Belgische bevolking. Zelfs als de loting gestuurd wordt om dat te bereiken werkt het niet: voor de meest kwetsbare mensen en voor sommige mensen met een beperking is zo'n deelname op eigen houtje ondenkbaar, ook al worden ze uitgeloot. Een derde van burgers werd daarom gekozen via verenigingen die het voor hen opnemen.

De burgeragora kreeg deze vraag: **“Onder welke voorwaarden zal de transitie op een rechtvaardige manier verlopen?”**. Vier weekends lang kwamen 65 burgers samen om te debatteren over de thema's huisvesting, mobiliteit, gezondheid en voeding. Daarbij konden ze telkens ook rekenen op de inbreng van deskundigen.

▲ Francine (vooraan, 4de van links), een van onze militanten, tijdens de Nationale Conferentie voor een Rechtvaardige Transitie in november 2023

Oefenen bij ATD

Om twee redenen werd binnen ATD Vierde Wereld een tweetalige Werkgroep Duurzaamheid en Armoede opgericht met acht militanten en enkele begeleiders. Naast het verder opbouwen van kennis – o.a. door gesprekken met deskundigen - was het ook de bedoeling om de vaardigheden van militanten te versterken om deel te nemen aan bijeenkomsten die door anderen werden georganiseerd. De werkgroep kwam in 2023 maandelijks bij elkaar. *“Het werk dat we hier deden was erg interessant, het helpt om een ander bewustzijn van het klimaat en het milieu te hebben. Er moeten meer mensen kunnen deelnemen aan deze bijeenkomsten.”*

Toch was het werk in de burgeragora moeilijk

Zeven militanten konden deelnemen, als individu. Dat was nieuw. Alle zeven hadden ervaring met overlegbijeenkomsten, maar dan wel als lid van een ATD-delegatie en met een begeleider die hen kent. En telkens met de insteek: we doen dit niet alleen voor onszelf, maar ook voor mensen die het nog moeilijker hebben dan wij. Gelukkig vonden ze steun bij elkaar. Het was niet vanzelfsprekend: vier weekends, op vier verschillende plaatsen, op hotel, voor mensen die dit nooit eerder deden, een complexe levenssituatie meedragen en weinig onderwijs genoten. Vaak ging het te snel, was het taalgebruik moeilijk, en was het zoeken hoe ze toch in dialoog konden gaan met burgers die een heel ander standpunt innamen.

Maar we zijn tevreden (al hinkt België achterop)

‘Het was fijn dat we burgers waren zoals de andere, dat het niet specifiek over armoede ging.’

Toegegeven, het verliep niet altijd optimaal maar dit was ongetwijfeld een stap voorwaarts in het debat over de rechtvaardige transitie en de plaats die mensen in moeilijke situaties daarin krijgen. De burgers formuleerden 24 voorwaarden en 47 aanbevelingen.

De Nationale Conferentie ging door in november 2023. In maart 2024 was er in Brussel ook een Europese Conferentie voor een Rechtvaardige Transitie, in het kader van het Belgische voorzitterschap van de EU. Er is veel werk verzet, kennis en ideeën zijn gedeeld. Toch kon België eind september – de uiterste deadline – nog geen Nationaal Klimaat- en Energieplan indienen bij de Europese Commissie omdat het Vlaamse plan nog niet ingediend was, wegens doorgeschoven naar de nieuwe regering. En op de vooravond van COP 29, de internationale klimaatconferentie die dit jaar doorging in Bakoe, Azerbeidjan, was er een verontrustende boodschap van de Verenigde Naties: de klimaatdoelen van Parijs zijn ‘bijna dood of op intensieve zorg’. Er is nog veel werk aan de winkel voor de overheid. En voor ons om dit te blijven volgen.

M.T. Poppe

Meer info: www.justtransition.be

ALS TOEGANG TOT STROMEND WATER NIET VANZELFSPREKEND IS

Wat een bezoek aan de tentoonstelling in het House of Compassion ons leerde

Francis: 'Dus hebben ze me afgesloten toen ik er niet was. Destijds dacht ik niet dat zoiets mogelijk was in België.'

Catherine: 'Ik zat drie weken zonder water, midden in een hittegolf. Ik ging naar mijn moeder en vulde er om de twee dagen 27 plastic flessen met water. In een grote valies sleepte ik ze naar huis.'

Een explosie van wateronderbrekingen

In 2017-2018 explodeerde het aantal onderbrekingen van levering van drinkwater in het Brusselse gewest. Sociaal werkers signaleerden een toename van onbetaalde facturen, moeilijkheden bij het onderhandelen over afbetalingsplannen, administratieve complexiteit, gebrek aan steun, advies en informatie. Bij het Steunpunt SocialEnergie ging de alarmbel af en zij gingen getroffen mensen opzoeken: mensen met een eigen onderdak, geen straatbewoners. Tot hiertoe een onzichtbare groep in hun onderzoek.

Het Steunpunt SocialEnergie is een gewestelijke dienst die eerstelijns werkers in Brussel ondersteunt en opleidingen aanbiedt op het gebied van water- en energiearmoede. 'Wie zit er achter de cijfers over waterarmoede?' vroegen ze zich af. 'En wat zijn de gevolgen voor hun dagelijks leven?' Drinken, wassen, koken en sanitair: hoe moet dat dan?

Het verhaal van de bewoners

In de interviews vertelden de bewoners hun verhaal, hun achtergrond, de oorzaken en hoe ze hun drinkwaterproblemen trachten of hopen op te lossen. Ze spraken over de financiële oorzaken, maar evengoed over ongezonde en onaangepaste woningen met verouderde installaties, over de complexe relatie tussen huurder, eigenaar en de watermaatschappij en over de administratieve moeilijkheden. Over de weg niet vinden naar de juiste informatie en juridische hulp.

Igor: 'Mijn eigenaar heeft de kraan van de badkamer afgesloten. We kunnen ons niet meer wassen.' Antoine: 'We sluiten de hoofdkraan van het water af om kosten te besparen. Maar als er bezoek komt is het ingewikkeld. Zo kan een mens geen degelijk leven leiden.'

De gevolgen strekken ver: woningen die verder degraderen, toenemend sociaal isolement en een vertrouwensbreuk in de sociale diensten, de watermaatschappij en justitie.

Procedures

In de loop der jaren is er al wat veranderd. Tussen het niet-betalen van een factuur en de afsluiting van het water zitten enkele stappen die gericht zijn op het vinden van een oplossing, al dan niet met hulp van het OCMW. Het water mag ook niet meer afgesloten worden in de zomer en in de winter.

Niet enkel een Brussels probleem, ook in Vlaanderen en Wallonië

Voldoende kwaliteitsvol water hebben, is een basisvoorwaarde voor menselijke waardigheid. De Koning Boudewijnstichting geeft feiten en cijfers in een eerste barometer van de waterarmoede in België. De Stichting wil hiermee deze vorm van sociale uitsluiting signaleren en steunt inspirerende projecten die hier iets aan doen.

Waterarmoede: waar hebben we het over?

Geen toegang hebben tot voldoende kwaliteitsvol water om in je basisbehoeften te voorzien, dat is waterarmoede. Maar het gaat ook over de onzekerheid bij gezinnen die een te groot deel van hun beschikbare inkomsten besteden aan hun waterrekening.

Tot slot: waterarmoede komt meer voor bij alleenstaande ouders en huishoudens die slecht gehuisvest zijn en gezondheidsproblemen hebben.

Katia Mercelis

▲ Voldoende kwaliteitsvol water hebben, is een basisvoorwaarde voor menselijke waardigheid.

House of Compassion – Begijnhofkerk Brussel

Tot eind oktober liep er in hartje Brussel, in het House of Compassion, een tentoonstelling over waterarmoede. Aan de hand van foto's, audiofragmenten en voorwerpen werden de levens achter de cijfers over wateronzekerheid in Brussel getoond. Een rapport van Steunpunt SocialEnergie van het Brussels Gewest uit 2018 was het uitgangspunt voor de expo.

In december 2023 publiceerde de Koning Boudewijnstichting de eerste Barometer Waterarmoede in België

www.socialenergie.be

www.houseofcompassion.be

HELP ONS OM VAN HET VIERDE WERELDHUIS EEN DUURZAAM CENTRUM TE MAKEN VOOR VERZET TEGEN ARMOEDE

Het Vierde Wereldhuis in Brussel is het hart van onze beweging. Een plek, waar onze leden samenkomen om na te denken en actie te voeren tegen armoede. Het is ook het tweetalig administratief centrum van onze beweging.

We willen van het Vierde Wereldhuis een duurzaam huis maken. Een energie-audit heeft aangetoond dat er veel werk aan de winkel is. Ondertussen zijn reeds enkele daken geïsoleerd, een groot aantal kozijnen gerepareerd en zijn er zonnepanelen geplaatst. Maar er staat nog meer op de planning: de volledige renovatie van de achtergevel (aanbrengen isolatie en renoveren kozijnen), de installatie van

een ventilatiesysteem en een regenwaterput. We kunnen je steun heel hard gebruiken!

Een gift doen kan op het rekeningnummer van ATD Vierde Wereld België vzw IBAN BE89 0000 7453 3685 (BIC: BPOTBEB1) met vermelding "GIFT"... of koop onze wenskaarten!

WENSKAARTEN VOOR ELKE GELEGENHEID

Kinderen uit de lagere school Trixhes 3 van het buitengewoon onderwijs in Ougrée (Luik) schreven korte gedichtjes rond het thema seizoenen. Een Brusselse artieste maakte er dromerige illustraties bij. Het resultaat: 12 unieke en tweetalige kaarten gepast voor veel gelegenheden doorheen het jaar.

Een selectie voor de feestdagen zie je hieronder. Meer wenskaarten op onze website.

1 kaart = 2,50 euro
12 kaarten = 25 euro

Verzendkosten*:

1 – 3 kaarten: 1 euro
4 – 6 kaarten: 2 euro
7 – 11 kaarten: 3 euro

**Vanaf aankoop van 12 kaarten of 25 euro zijn er geen verzendkosten*

Bestellen kan via onze webshop (<https://atd-vierdewereld.be/winkel/>), telefonisch (02/650.08.70) of per mail (boekhandel@atd-vierdewereld.be). Indien je telefonisch of per mail bestelt, maak je het bedrag over aan ATD Vierde Wereld België vzw op rekeningnummer **IBAN: BE89 0000 7453 3685** (BIC: BPOTBEB1) met vermelding "**wenskaarten + je naam**".

▲ Kerst

▲ Regen

▲ Vuurwerk

▲ Sneeuwmannen

Tim 'S Jongers was op 17 oktober in de Bourlaschouwburg, Antwerpen

Jarenlang liep hij in nachtelijke uren rond in Antwerpen, haveloos en ontredder vaak. Dan nam hij een onvoorstelbare beslissing: hij ging naar de universiteit. Bijna 30 was hij. Ondertussen bleef hij werken in de nachtopvang. Zeven minuten fietsen was het tussen twee totaal verschillende werelden. Vandaag werkt hij in Nederland. Hij is hij directeur van de Wiardi Beckman Stichting, het wetenschappelijk bureau voor de sociaaldemocratie in Nederland en heeft invloed op het armoedebeleid. Op 17 oktober sprak hij voor een volle zaal in de Antwerpse Bourlaschouwburg.° Zijn boek **'Armoede uitgelegd aan mensen met geld'** is een bestseller. Zes medestanders van ATD Vierde Wereld lazen het boek en vormden een leesgroepje. Voor Isabelle Maes was het ook een dialoog met haar jarenlang engagement. Ze verwees ernaar in het editoriaal van vorig vierdewereldblad. In maart verschijnt van haar ook een langer artikel in de Revue Quart Monde, een internationaal Franstalig tijdschrift.

° Organisatie: STA-AN (Samen Tegen Armoede – Antwerps Netwerk) en SAAMO (maatschappelijk opbouwwerk)

Een internationale prijs voor de straatbibliotheken van ATD Vierde Wereld

Kleurrijke dekens op de grond, een stapel boeken, voorlezen. Dat is de opzet van de straatbibliotheken die in verschillende landen doorgaan. Achter deze eenvoud gaan echter doordachte methodes schuil. Vrijwilligers van buiten de gemeenschap komen elke week op hetzelfde tijdstip aan, week na week. Ze nodigen alle kinderen uit, maar letten vooral op de kinderen met de meeste moeilijkheden. Ze vragen en vertrouwen op de inbreng en steun van ouders en andere leden van de gemeenschap. Ze bereiden haalbare activiteiten voor met kwaliteitsmateriaal. Vaardigheden worden benadrukt, de creatieve expressie aangemoedigd.

ATD Vierde Wereld won de IBBY-Asahi Reading Promotion Award 2024. De jury was onder de indruk van de haalbaarheid van dit project dankzij de beperkte vereisten, en van de manier waarop gemeenschappen erbij betrokken kunnen raken.

IBBY staat voor International Board on Books for Young People. Het is een internationaal netwerk van mensen die professioneel met kinderboeken en leesbevordering bezig zijn. IBBY ijvert wereldwijd voor de toegang tot boeken voor elk kind. Het netwerk werd opgericht in 1953 en heeft intussen secties in 84 landen. ATD Vierde Wereld werd voor deze prijs voorgedragen door IBBY-Frankrijk.

In Vlaanderen heeft IBBY haar thuisbasis bij Iedereen Leest.

Ik besta. Zet me op de lijst – Rondetafel in Dakar en online wereldwijd

Als je geen geboortebewijs hebt dan is het alsof je niet bestaat, als kind, als mens (Abraham, Centraal-Afrikaanse Republiek)

Hoe komt het dat sommige kinderen niet ingeschreven worden bij de burgerlijke stand? Door een gebrek aan kennis over het belang ervan, de lange afstanden naar het dichtstbijzijnde registratiecentrum of de kosten die gemoeid zijn met late registratie. Procedures kunnen ingewikkeld lijken en soms discriminerend zijn voor kinderen met een bepaalde sociaaleconomische, etnische of religieuze achtergrond. Culturele gebruiken kunnen een registratie ontmoedigen of het voor een moeder moeilijk maken om haar kind te registreren zonder de betrokkenheid van de vader.

Op 17 oktober ging in Dakar (Senegal) een fysieke rondetafel door met wereldwijde online deelname.

Een eerste panel bracht ervaringen van kinderen, jongeren en hun families (Burkina Faso, Centraal-Afrikaanse Republiek, Haïti, Filippijnen, Senegal en Tanzania). Ze hadden het over de obstakels om een geboortekte te verkrijgen en over wat het betekent geen wettelijke identiteit te hebben.

In het tweede panel met vertegenwoordigers van regeringen, organisaties en actoren uit het maatschappelijk middenveld was de vraag hoe het beleid en de praktijk kunnen verbeterd worden zodat ook de meest achtergestelden er baat bij hebben.

Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie (SDG 16.9 - Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties)

WAARDIG WERK

“Waardig werk” is dit jaar het thema van de campagne van Welzijnszorg. De uitdrukking doet denken aan werk tegen een fatsoenlijk loon en goed beschermd, werk waar je je goed bij voelt, gewaardeerd wordt, kansen krijgt om te leren en te groeien...

Voor de meeste Belgen is dat zo. Maar in de Volksuniversiteit van 5 oktober, die over gezondheid ging, gaven deelnemers ook voorbeelden van het omgekeerde. Iemand zei: ‘Als je kort geschoold bent lijkt het wel of je je gezondheid moet opofferen door het harde werk’. Er volgden heel concrete voorbeelden: Karel had in een scheepswerf gewerkt als schilder. Op zekere dag viel zijn ladder omver en brak hij een wervel. Karel is blijvend arbeidsongeschikt maar de verzekering kwam niet tussen: de artsen hadden zijn dossier slecht opgesteld. Sandra combineerde een job in de horeca met een andere als poetshulp om als alleenstaande mama haar kinderen te kunnen geven wat ze nodig hadden. Op 43 jaar was ze fysiek ‘op’; de arts van de RVA zette haar op invaliditeit. Peter getuigde als jeugdwerker over jongeren die zonder diploma de school verlaten en daarom geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen. Ze overleven door interimwerk: hun leven wordt daardoor erg onstabiel. Als ze kinderen krijgen wrekt dit zich op de kinderen.

Net vorige week lanceerde de POD Maatschappelijke Integratie een boek over werkende armoede. Volgens de statistieken is het risico op armoede bij werkenden in België nauwelijks 3,5%, wat veel lager is dan in andere EU-landen. Je bent ‘werkend arm’ als je beneden de financiële armoedegrens leeft en je toch het grootste deel van het jaar gewerkt hebt. Van alle mensen op beroepsactieve leeftijd die in armoede leven zou er ongeveer één op vier werken, één op vier werkloos zijn en de helft ‘inactief’ (bv huisvrouw of invalide). De reali-

COLUMN

teit is natuurlijk wel complexer: mensen in armoede zijn nu eens aan het werk en dan weer werkloos. Zijn dat dan plots geen werkende armen meer? Ook zogenaamde inactieven werken meer dan we denken – zij het meestal maar enkele uren per week, omwille van hun broze gezondheid – en eerder met een vrijwilligersvergoeding dan tegen een loon.

Ze doen dit deels omdat ‘alle beetjes helpen’ maar ook omdat zij zich door hun werk sociaal verbonden en nuttig weten of... omdat de regelgeving hen belet om meer te werken.

Onze sterk beschermde arbeidsmarkt heeft ook haar schaduwkant: een arbeidscontract van minder dan 12u per week heeft in de wetgeving geen bestaansrecht. Het wordt dan ook niet beschermd. Combinaties van deeltijdse uitkeringen en deeltijds werk zijn vaak niet lonend, omdat het inkomen snel afgetopt wordt. De sociale economie, die onder meer tot doel heeft om mensen in armoede te integreren door werk, staat onder druk: de concurrentie en de druk om de beste werknemers te doen doorstromen drijven het werktempo op. De statuten en subsidiekaders zijn afgestemd op voltijds werk. De VDAB selecteert de kandidaten.

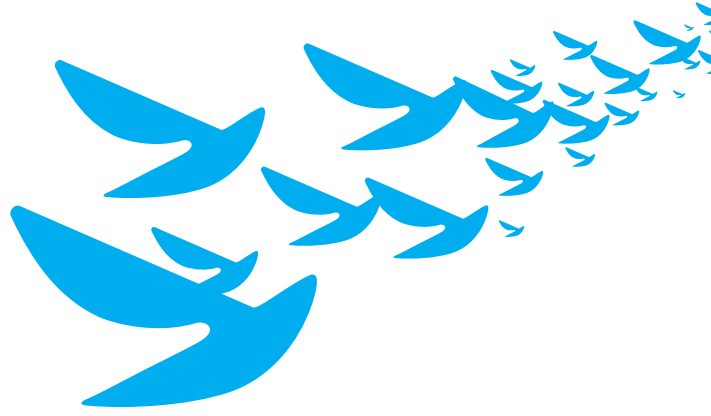
We hebben grote vragen bij de plannen van de nieuwe Federale en Vlaamse Regeringen, niet alleen over het voorgaande. Wil men nu echt na twee jaar de werklozen gaan uithongeren door stopzetting van de werkloosheidsuitkeringen? Worden de Vlaamse samenlevingsjobs een opgepoetste versie van de verplichte gemeenschapsdienst? Een nieuwe schorsingsmachine? Hoe denken onze politici over het recht op arbeid, op de vrije beroepskeuze, en het recht op bescherming tegen werkloosheid (art.23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens)?

Ides Nicaise

Deze column verscheen reeds als opiniestuk in De Tijd.

VOLKSUNIVERSITEIT

7 december 2024

Op 17 oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede, gingen op verschillende plekken in Vlaanderen acties door. Weet jij in welke stad onderstaande foto gemaakt is? **Tip: kijk zeker eens op onze website voor meer foto's van 17/10!**

Stuur de oplossing van de fotopuzzel naar contact@atd-vierdewereld.be **vóór 1/1/2025** en win een set van 12 wenskaarten (een onschuldige hand trekt de winnaar uit de inzendingen).

OPKUIS ADRESSENBESTAND

Geen tijd meer om het Vierde Wereldblad te lezen? Laat het ons dan zeker weten via contact@atd-vierdewereld.be. Je kan je ook digitaal abonneren op het Vierde Wereldblad.
QR-code naar <https://atd-vierdewereld.be/opkuis-adressenbestand/>